

Heerlen

voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen, 13 maart 2023

Vergaderdatum:
25 april 2023

Onderwerp

Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg 2024-2027

Registratienummer:
BWV-23002346

Inleiding/aanleiding

Overeenkomstig artikel 39 lid 1 Politiewet stellen de burgemeesters van de gemeenten binnen de regionale eenheid en de hoofdofficier van justitie tenminste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan Politie voor de regionale eenheid vast.

Conform artikel 38b, lid 2 van de politiewet verzoek ik uw raad om een zienswijze te geven op het voorliggende Regionaal Beleidsplan Politie Limburg 2024-2027 (hierna: beleidsplan). In het beleidsplan wordt de verbinding gemaakt tussen het landelijke, het regionale en het lokale veiligheidsbeleid. Om het beleidsplan goed aan te laten sluiten bij de praktijk omvat het naast strategische doelen ook de aanpak van specifieke thema's die in de eenheid Limburg geprioriteerd worden en de interne koers om die aanpak mogelijk te maken. Met dit voorstel informeer ik u over de relevante inhoudelijke aspecten. Desgewenst kan ik een advies meegeven hoe de zienswijze kan luiden.

De veiligheidspartners Gemeente, Politie en Openbaar Ministerie richten in de komende periode, gezamenlijk en met gedeelde verantwoordelijkheid, extra aandacht op de hierna te noemen thema's:

- *Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit*, met als specifieke aandachtsgebieden:
 - Verdovende middelen
 - Witwassen
 - Mensenhandel
 - Excessief geweld
- *De verdeelde samenleving*, met als actuele uitingsvormen:
 - Maatschappelijke onrust
 - Extremisme
 - Radicalisering en terrorisme
 - Kwetsbare personen met onbegrepen gedrag

Daarnaast zijn de volgende thema's geprioriteerd, die als rode draad met diverse veiligheidsvraagstukken verbonden zijn:

- Cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit
- Jeugdcriminaliteit
- Internationalisering

De bovenstaande thema's zijn deels specifiek voor heel Limburg, door de geografische ligging van onze provincie met tienduizenden onbewaakte grensovergangen. Om deze thema's binnen de huidige ontwikkelingen in de politiecapaciteit adequaat te aanpakken omvat het beleidsplan tevens doelen om:

- (inter)gemeentelijke samenwerking op gemeente overstijgende veiligheidsvraagstukken te versterken en;
- samen (Politie, gemeente en Openbaar Ministerie) te investeren in informatie gestuurd werken.

Politiecapaciteit

Conform de Politiewet omvat het beleidsplan tevens de verdeling van de politiecapaciteit over de basisteams. De verdeling zoals opgenomen in het voorliggende beleidsplan is tot stand gekomen naar aanleiding van een werklastonderzoek, dat in 2020 in opdracht van de Regionale Driehoek is uitgevoerd. Verder is in het Regionaal Bestuurlijk Overleg van juni 2021 besloten dat de formatie van de basisteams gedurende de looptijd van het beleidsplan 2024-2027 wordt aangepast aan de uitkomsten van het werklastonderzoek. Over dit werklastonderzoek heb ik u meermaals in raadscommissie en raadsvergaderingen geïnformeerd en daarbij ook mijn grote zorgen uitgesproken over wat dit kon gaan inhouden voor de politiecapaciteit in Heerlen. Zie ook de raadsinformatiebrieven

- Onderzoek werklast politie in Limburg (8 april 2021)
- Onderzoek verdeling politiecapaciteit binnen Limburg (5 juli 2021)
- Voortgang werklastonderzoek politiecapaciteit (25 oktober 2021)

De cijfers in paragraaf 4.3 van het beleidsplan laten zien dat de formatieve capaciteit in Heerlen in de komende jaren met meer dan 27 fte ofwel 15% gereduceerd wordt. Bijgevoegd treft u het volledige beleidsplan aan.

Kader

Politiewet

Kadernota Integrale Veiligheid

Kernthema:

Veiligheid

Kadernota Integrale Veiligheid

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

Bij wijze van zienswijze niet in te stemmen met het Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg 2024-2027

Argumenten

1. Heerlen wordt door de herverdeling van capaciteit in verhouding zwaar getroffen.

Het beleidsplan is het resultaat van een proces waaraan de samenwerkende veiligheidspartners (gemeenten, openbaar ministerie en politie) van de eenheid Limburg gezamenlijk hebben gewerkt. De inhoud van het beleidsplan is besproken in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie, de regionale driehoek en de lokale driehoeken. Ik kan mij vinden in de inhoudelijke prioritering in de veiligheidsthema's die we in de komende jaren samen willen aanpakken. De beoogde reductie in capaciteit van het basisteam Heerlen op basis van het al genoemde werklasteronderzoek is voor mij echter op geen enkele manier meer te begrijpen en daarmee onacceptabel. De voorgestelde herverdeling van de formatie over heel Limburg had als doel om te komen tot een eerlijker verdeling van de capaciteit over de basisteams. Hoewel begrijpelijk en hoewel ik de gemeenten in Noord-Limburg van harte meer politiecapaciteit gun, is de huidige herverdeling geen oplossing. Voor heel Limburg zou er fors meer politiecapaciteit beschikbaar moeten komen.

De voorliggende herverdeling voorziet in een reductie van de totale capaciteit in Zuid-Limburg met 7,5% ofwel 67 fte. De reductie voor onze regio Parkstad bedraagt 11,5% ofwel 46,8 fte. Daarmee draagt de regio Parkstad dus meer dan 2/3 van de totale reductie in Zuid-Limburg. De voorgestelde reductie van het Basisteam Heerlen bedraagt 15% ofwel meer dan 27 fte. Heerlen zou hierdoor dan 40% van de totale reductie in politiecapaciteit in Zuid-Limburg moeten dragen. Dat is de situatie, uitgaande van de bestaande Heerlense capaciteit op papier. De daadwerkelijke, inzetbare capaciteit is echter op dit moment al fors lager dan 182,2 fte. In het reguliere Politieoverleg met de leiding van het BT Heerlen gaan we op papier uit van een capaciteit van 125 fte. Van deze capaciteit dient nog een variërend deel te worden afgetrokken voor onder andere ziekte, vakantie, tijdelijkheid van formatie, detacheringen, opleidingen en trainingen, toepassing van secundaire arbeidsvoorwaarden en vacatures. Hierdoor is de voorgenomen afname in capaciteit verhoudingsgewijs nog aanzienlijk groter dan in het beleidsplan staat. Ook de al in gang gezette doorontwikkeling van de samenwerking tussen de basisteams Heerlen, Kerkrade en Brunssum-Landgraaf kan hier geen oplossing voor bieden. De beide andere basisteams kampen namelijk met dezelfde situatie: ook daar is de bodem van de mogelijkheden bereikt. Ook de capaciteit in het Basisteam Brunssum-Landgraaf wordt met 12% verkleind. Heerlen wordt daarmee verhoudingsgewijs zeer zwaar getroffen in haar politiecapaciteit. Dat is wat mij betreft een onacceptabel gevolg van dit onderdeel van het beleidsplan, zeker gezien de opgaven waar Heerlen de komende jaren voor staat. Heerlen voert nu al te veel negatieve lijstjes aan. Onze problematieken overstijgen aantoonbaar die van de G4-gemeenten. En toch wordt de politiecapaciteit in Heerlen het allerzwaarste getroffen door deze reductie. Dit is een onacceptabele ontwikkeling die niet meer uit te leggen is.

2. De capaciteitsverdeling in het beleidsplan leidt tot negatieve gevolgen voor de veiligheid in Heerlen.

Zonder afbreuk te doen aan de veiligheidsopgaven in de andere Zuid-Limburgse gemeenten kan ik stellen dat Heerlen al jaren een fors aantal opgaven op het gebied van veiligheid kent. Bij de aanpak daarvan is de politie een onmisbare partner. Ook nu is al merkbaar dat de politie niet meer overal op kan inzetten, ondanks de moeite die binnen het basisteam gedaan wordt. In 2021 is met het Nationaal Programma Heerlen-Noord een grootschalig en langlopend plan in gang gezet voor de structurele verbetering van de veiligheid in een groot deel van Heerlen. Een plan dat van groot belang is om een aantal

hardnekkige negatieve aspecten uit het verleden van Heerlen – waaronder (grensoverschrijdende) drugscriminaliteit en de vatbaarheid van onze inwoners om betrokken te raken bij ondermijnende criminaliteit - effectiever te kunnen aanpakken. Een plan, dat uiteindelijk ook zijn weerslag moet hebben op de veiligheid en leefbaarheid in heel Heerlen. Binnen een groot aantal deelprogramma's en projecten onder de vlag van het Nationaal Programma is de politie een wezenlijke partner. Onze lokaal gestelde doelen vallen onder de inhoudelijke doelen die in het beleidsplan zijn opgesteld. De reductie in capaciteit, die in het beleidsplan is uiteengezet, veroorzaakt echter onacceptabele risico's voor het behalen van die doelen. Daarmee mee is het beleidsplan een theoretische opsomming van doelen, die in de praktijk reeds voorzienbaar niet behaald kunnen worden. Het is enkel een papieren tijger.

3. De ruimte die de lokale driehoek heeft om lokaal de keuzes te maken voor de prioritering van de politie inzet is beperkt.

Het voorliggende plan is een kaderplan. De geprioriteerde landelijke en lokale veiligheidsambities zijn gezien vanuit brede maatschappelijke ontwikkelingen en gerelateerd aan de specifieke Limburgse veiligheidsthema's. Binnen deze opzet wordt aan de lokale driehoeken de ruimte gegeven voor het maken van eigen keuzes ten aanzien van de aanpak van veiligheids- en overlastvraagstukken en/of de inzet van de politie. Zodoende kan ook worden ingespeeld op relevante actuele ontwikkelingen. Deze mogelijkheid wordt echter in de praktijk sterk beperkt door de voorgenomen reductie in politiecapaciteit in Heerlen. Het is erg moeilijk keuzes maken als de politiecapaciteit in de praktijk maar net genoeg is om de minimale basistaken, zoals het bemensen van politiebureaus om aangiftes op te nemen en het bemensen van de noodhulppatrouilles. Nu al worden de wijkagenten vooral ingezet om gaten in plannen op te vullen. Terwijl wijkagenten juist een cruciale rol spelen in onze plannen om de leefbaarheid en veiligheid in de wijken merkbaar te verhogen. De gestelde maximale ruimte om in de lokale driehoek keuzes te maken is daarmee enkel een theoretische voorstelling. De praktijk is dat nu al in de driehoek pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden over wat we niet meer kunnen. Dit wordt alleen maar nijpender als de inzetbare politiecapaciteit nog verder terugloopt.

Tegenargumenten en risico's

n.v.t.

Kosten en dekking

n.v.t.

Communicatie

De reactie van de gemeenteraad wordt schriftelijk kenbaar gemaakt aan de regioburgemeester.

Evaluatie

Volgens de planning wordt het beleidsplan eenmaal per vier jaar vastgesteld. Daarnaast kan het beleidsplan ook jaarlijks worden bijgesteld als daartoe aanleiding bestaat. De politie stelt jaarlijks een jaarverslag op.

Planning, procedure en uitvoering

Het is aan iedere afzonderlijke gemeenteraad om al dan niet een zienswijze te geven op het beleidsplan. Het beleidsplan ligt daarom op dit moment voor aan de raden van de

Limburgse gemeenten voor het geven van zienswijzen. Volgens de planning wordt het beleidsplan vastgesteld in het Regionaal Bestuurlijk Overleg van 29 juni 2023. Hierbij worden de reacties van de gemeenteraden betrokken. Mocht blijken dat het beleidsplan niet door alle burgemeesters binnen de regio en door de hoofdofficier van justitie kan worden vastgesteld, dan stelt de regioburgemeester in overeenstemming met de hoofdofficier van justitie het beleidsplan vast. Een burgemeester van een gemeente kan tegen dit besluit beroep instellen bij de minister.

Bijlagen

- 1.Oplegnotitie bij het Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg 2024-2027
- 2.Concept Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg 2024-2027

De burgemeester,
drs. R. Wever

Dit raadsvoorstel is digitaal ondertekend en daarom staat er geen handtekening onder.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel d.d. 2 maart 2023 met registratienummer ;

gezien het advies van de raadscommissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Leefomgeving d.d. 12 april 2023;

besluit:

Bij wijze van zienswijze niet in te stemmen met het Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Limburg 2024-2027

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van 25 april 2023.

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever